

25 lat Olimpiady Informatycznej

Olimpiada Informatyczna narodziła się w roku szkolnym 1993/1994 jako najmłodsza olimpiada przedmiotowa w Polsce w obszarze nauk ścisłych i przyrodniczych. Celem Olimpiady jest umożliwianie uczniom uzdolnionym informatycznie uczestnictwa w szlachetnej rywalizacji na wiedzę i umiejętności z rówieśnikami z całego kraju oraz wyłanianie najlepszych z nich, którzy później mierzą się z najlepszymi młodymi informatykami z całego świata. Uczestnicy Olimpiady muszą wykazać się umiejętnościami analizowania problemów obliczeniowych, układania wydajnych algorytmów i implementowania ich w językach programowania wysokiego poziomu, doboru stosownych struktur danych, testowania programów, pracy w środowisku programistycznym. Po prostu muszą działać tak, jak zawodowi informatycy.

Olimpiada Informatyczna to realizacja marzeń naukowców, edukatorów i popularyzatorów informatyki, którzy weszli w skład pierwszego Komitetu Głównego Olimpiady Informatycznej utworzonego na mocy *Aktu powołania Olimpiady Informatycznej* z dnia 10 grudnia 1993 roku, podpisanego przez ówczesnego dyrektora Instytutu Informatyki na Uniwersytecie Wrocławskim, profesora Macieja M. Sysłę. Siedzibą Olimpiady Informatycznej do dziś jest Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów (OEliZK) w Warszawie. W składzie pierwszego Komitetu Głównego Olimpiady Informatycznej znaleźli się:

prof. dr hab. inż. Jacek Błazewicz	Politechnika Poznańska
prof. dr hab. Jan Madey	Uniwersytet Warszawski
prof. dr hab. Andrzej W. Mostowski	Uniwersytet Gdański
prof. dr hab. Wojciech Rytter	Uniwersytet Warszawski
prof. dr hab. Maciej M. Sysło	Uniwersytet Wrocławski
dr hab. inż. Stanisław Waligórski	Uniwersytet Warszawski
dr Piotr Chrząstowski-Wachtel	Uniwersytet Warszawski
dr Andrzej Walat	OEliZK
dr Bolesław Wojdyło	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
mgr Jerzy Dałek	Ministerstwo Edukacji Narodowej
mgr Krzysztof J. Świącicki	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Tadeusz Kuran	OEliZK
mgr Krystyna Kominek	II LO im. Stefana Batorego w Warszawie

Pierwszym przewodniczącym Komitetu Głównego został dr hab. inż. Stanisław Waligórski, sekretarzem naukowym – dr Andrzej Walat, a kierownikiem organizacyjnym – Tadeusz Kuran, który pełni tę funkcję do dziś (obecnie ma ona nazwę koordynatora Olimpiady). Funkcję sekretarza Komitetu objęła mgr Krystyna Kominek. Skład Komitetu odzwierciedla zaangażowanie wielu podmiotów – najlepszych uczelni informatycznych w kraju, Ministerstwa Edukacji Narodowej, środowiska nauczycielskiego – w działania na rzecz edukacji informatycznej polskiej młodzieży. W późniejszym okresie do tego grona dołączyły też polskie firmy informatyczne. Ścisła współpraca najlepszych uczelni informatycznych, edukatorów informatyki i firm informatycznych lub tych działających na rzecz rozwoju informatyki jest charakterystyczna dla działań Olimpiady Informatycznej także i dzisiaj.

Twórcy Olimpiady Informatycznej opracowali standardy przeprowadzania zawodów Olimpiady, które w swoich podstawach obowiązują do dziś. W przyjętym regulaminie określono następujące cele Olimpiady Informatycznej:

- (1) Stwarzanie motywacji do zainteresowania nauczycieli i uczniów nowymi metodami informatyki.
- (2) Rozszerzanie współdziałania między nauczycielami akademickimi i nauczycielami szkół w kształceniu młodzieży uzdolnionej.
- (3) Stymulowanie aktywności poznawczej młodzieży informatycznie uzdolnionej.
- (4) Kształtowanie umiejętności samodzielnego zdobywania oraz rozszerzania wiedzy informatycznej.
- (5) Stwarzanie młodzieży możliwości szlachetnego współzawodnictwa w rozwijaniu swoich uzdolnień, a nauczycielom – warunków twórczej pracy z młodzieżą.
- (6) Wyłanianie reprezentacji Rzeczypospolitej Polskiej na Międzynarodową Olimpiadę Informatyczną.

Przez 25 lat Olimpiady Informatycznej skład Komitetu Głównego zmieniał się w sposób, który pozwalał na zachowanie ciągłości pracy i doskonalenie działań Olimpiady. Komitet przede wszystkim otwierał się na byłych olimpijczyków, których doświadczenia ze startu w Olimpiadzie przyczyniały się do doskonalenia jej organizacji i ciągłego podnoszenia poziomu merytorycznego. W tabeli na następnej stronie zawarto wykaz wszystkich osób biorących udział w pracach Komitetu Głównego Olimpiady Informatycznej na przestrzeni ostatnich 25 lat. Dla każdej osoby podano edycje Olimpiady oraz ewentualną funkcję pełnioną w Komitecie; tytuły i stopnie naukowe są aktualne, ale afiliacje podano na dzień przystąpienia do Komitetu.

Olimpiada Informatyczna to konkurs trzyetapowy. W każdym etapie uczniowie dostają pewną liczbę zadań do rozwiązania. Każde zadanie to krótka historyjka opisująca ukryty problem algorytmiczny. Rozwiązaniem zadania jest zazwyczaj algorytm zapisany w postaci programu w wybranym przez zawodnika języku programowania. Poprawnie kompilujące się programy są następnie uruchamiane na nieznanym dla zawodników testach przygotowanych przez organizatorów. Testy są tak dobrane, żeby wykrywały programy niepoprawne i różnicowały rozwiązania o różnej złożoności obliczeniowej, szczególnie złożoności czasowej – złożoność pamięciowa jest wymuszana przez podane explicite ograniczenia na wielkość wykorzystywanej przez program pamięci. W Olimpiadzie liczba punktów otrzymana za zadanie zależy od jakości zaproponowanego algorytmu i jego implementacji.